

Chính sự thù ghét phương Tây đã làm cho hai nước tiến gần lại nhau hơn

□

Tình thế Nga Vladimir Putin và chế độ Trung Quốc Hồ Cẩm Đào (Reuters)

Matxcơ va và Bắc Kinh ngày càng tỏ rõ có lập trường chung trong các hệ quả quốc tế nóng bỏng như Syria, Iran, Afghanistan.

Tuy nhiên, theo giới phân tích, sự xích lại gần nhau giữa Nga và Trung Quốc là do có cùng mối lợi ích khi đối với phương Tây và liên minh này không giúp xóa bỏ những kinh doanh giữa hai nước trên các thách thức to lớn về kinh tế.

Ông Jonathan Holslag, thuộc Viện nghiên cứu về Trung Quốc đang đặt tại Bruxelles, đồng ý

AFP trích dẫn, không đồng ý : « Điều thúc đẩy Trung Quốc và Nga vượt qua những căng thẳng song phương và ngừng việc liên nhau, là do Bắc Kinh và Matxcơva ngày càng tỏ ra tiêu cực đối với Mĩ và châu Âu ».

Vấn theo chuyên gia về địa chính trị Trung Quốc này, phương Tây đã làm cho Nga ngày càng oán hận, bất cứ bên nào trên nhĩu vấn đề, như đề án lá chắn chống tên lửa, chương trình hiện đại hóa vũ khí nguyên tử chiến thuật, can thiệp quân sự vào Libya.

Trong khi đó, Trung Quốc nhận thấy quan hệ của họ với Mĩ ngày càng gay gắt hơn trong vấn đề thương mại, an ninh hàng hải.

Chính sự thù ghét phương Tây đã làm cho hai nước cố gắng liên lạc với nhau hơn.

Hội nghị Thượng đỉnh Tổ chức Hợp tác Thượng đỉnh – OCS – được tổ chức trong hai ngày 06-07/06/2012 tại Bắc Kinh là dịp để chủ tịch Trung Quốc Hồ Cẩm Đào và tổng thống Nga Vladimir Putin phô trương tình đoàn kết, đồng thời cũng tình làm cho phương Tây khó chịu.

Sau khi hủy bỏ chuyến đi Mĩ, không tham dự Thượng đỉnh G 8, tổng thống Nga Putin đến Thượng đỉnh OCS để nói với lãnh đạo Trung Quốc rằng hai nước có các lợi ích tương đồng trên nhĩu lĩnh vực, kể cả trong các vấn đề liên quan trên thế giới.

Lãnh đạo hai nước đã soạn đồng di văn OCS để nhắc lại sự ủng hộ mạnh mẽ đối với chế độ Damas của tổng thống Bashar Al Assad, bắt chấp các vụ thảm sát diễn ra hàng ngày tại Syria.

Thượng đỉnh OCS năm nay cũng tạo cơ hội cho Nga và Trung Quốc củng cố mối quan hệ đối tác chiến lược và cùng mở rộng ảnh hưởng sang Afghanistan vào lúc lúc liên cộng của Liên minh Bắc Đại Tây Dương – NATO đang chuẩn bị rút khỏi nước này.

Đây chính là lý do mà tổng thống Afghanistan Hamid Karzai đã chấp nhận mời tại Bắc Kinh

tham dự Thỉnh thoảng OCS. Cũng tại hội nghị này, tổng thống Mahmoud Ahmadinejad đã hài lòng khi nghe thấy OCS không đồng ý với hành động vũ lực nhằm vào Iran, trong lúc phương Tây tố cáo Teheran có tham vọng chế tạo vũ khí nguyên tử.

Matxcova và Bắc Kinh, hai thành viên thỉnh thoảng của Hội Đồng Bảo An Liên Hiệp Quốc không ngừng ngừng dùng quyền phủ quyết, đang tìm cách mở rộng và không đồng ý với những cái mà mình thấy các dân dân không bỏ mặc chúng, như Thỉnh thoảng Hội đồng Hợp tác Thỉnh thoảng Hội hay Thỉnh thoảng nhóm BRICS (bao gồm 5 cường quốc đang trở lại là Brazil, Nga, Ấn Độ, Trung Quốc và Nam Phi).

Giáo sư Lâm Hòa Lập (Willy Lam), chuyên gia về Trung Quốc, thuộc Đại học Trung Hoa, Hồng Kông, phân tích :

« Trung Quốc và Nga dường như phải đối mặt với một nhiệm vụ cấp bách từ phía Hoa Kỳ hiện đang rút khỏi Afghanistan và Iraq để tái triển khai mạnh mẽ hơn các lực lượng của họ ở châu Á-Thái Bình Dương. Do vậy, hai nước cần có một mối liên kết chung ».

Trong quan hệ song phương, đặc biệt là về kinh tế, Bắc Kinh muốn có dầu và khí đốt của Matxcova, đặc biệt, Nga là một nền hàng tiêu dùng và dầu từ của Trung Quốc.

Thỉnh thoảng, chuyên gia Jean-Pierre Cabestan, đồng tác giả cuốn sách « Trung Quốc và Nga : giữa đồng thuận và ngờ vực », lại lưu ý rằng liên minh Matxcova – Bắc Kinh có những giới hạn.

Theo ông, « hai nước thể hiện các quan điểm chung hoặc một chủ đề chung về các chủ đề thỉnh thoảng đối đầu với nhau, thỉnh thoảng, có một nhiệm vụ chung để gây chia rẽ ... nhất là giá dầu và khí đốt, vì cả hoàn toàn tất cả những người dân đều, cần tranh ở Trung Á ».

Giáo sư Lâm Hòa Lập có đồng ý kiến và cho biết rõ hơn : Tuy nhiên năm nay, hai nước đã không ký kết một thỏa thuận, theo đó, Nga cung cấp kho khí 70 tấn mét khối khí đốt hàng năm cho Trung Quốc do bất đồng về giá cả. Có một dấu hiệu khác cho thấy sự ngờ vực lẫn nhau : Nga vẫn tiếp tục bán cho quân đội Trung Quốc các loại vũ khí tại tân. Ngay cả trong trường hợp Syria, nơi mà Matxcova có nhiệm vụ lợi ích hơn Bắc Kinh, liên minh giữa hai

bên đá báo vá chá đá Assad cũng không phái là mát khái đáng nhát.

Ông Cabestan giái thích : « Nháng gái đang xáy ra tái Syria, mát cách rát thác đáng và rát báo lác, là sá kánh đách giáa Iran và á Ráp Xê Út. Nga và Trung Quác láa chán Iran, mát láa chán chián lác đái vái há, pháu háp vái lái ích cáa há, cho dù có mát sá khác biát nhá : Đái sác ép cáa Má và cũng vì các mái quan tâm đán đáu láa và nháng lái ích khác, Trung Quác không thá bá rái hoàn toàn á Ráp Xê Út ».

Hián nay, Trung Quác là khách hàng đáu láa sá mát và cũng là đái tác hàng đáu cáa á Ráp Xê Út trong lĩnh vác công nghiáp hóa đáu, trong lúc Ryad có thái đá phê phán gay gát và cáng rán vái chá đá Damas.

Liên quan đán Afghanistan, Matxcáva và Bác Kinh có cùng mái áu tiên : Không đá cho tình tráng hán lán và tá táng Hái giáo các đáan lan ráng ngay trá cáa ngá nhà mình. Ngoài chá đá này ra, các bát đáng khác giáa hai nác có nguy cá xuát hián.

Theo nhán đánh cáa chuyên gia Cabestan, « Nga và Trung Quác không nhát thiát có đáng quan đám, nhát là vá vai trò cáa Pakistan trong táng lai. Theo truyán tháng, Nga rát gán gũi án Đá hán là vái Pakistan và ngá vác Pakistan, trong lúc Trung Quác lái chái lá bài Pakistan cháng lái án Đá ».

Nhát báo Nga Vedomosti, hôm thá Năm, 07/06 bình luán vá liên minh Nga-Trung nhá sau :

« Đáng minh là nháng quác gia, khi thác hián các chính sách cáa mình, thì đáu tính tái lái ích cáa táng nác khác và náu mát đáng minh có ván đá thì các nác khác sá can thiáp, giúp giái quyát. Thá nháng, đáu này không và sá không bao giá xáy ra trong quan há Nga-Trung. Không phái vì Nga không muán mà chính là vì Trung Quác không muán có nháng liên minh thác sá, mang tính ràng buác vái bát ká nác nào ».